

יביע אומר הר גילה

חיי שרה | גליון 375

כז' חשוון תשפ"ד | שבת מברכין
להפצת העלון / הארות / הקדשות
יעקב - 0528445949

זמני היום אופק ירושלים

מוצ"ש ר"ת	מוצ"ש	כניסת שבת
17:54	17:17	16:27

העלון מוקדש לרפואת והצלחת הגאון הגדול הר' בן ציון מוצפי בן מובה שלי"א | נמית בת תקוה | שיראל בת אור | ר' שלמה בן שושנה דיאל בן גולד דוד יהונתן דיאל בן מובה משה בן מולד רזה בת נ'מילה רחל בת חנה גלית בת שולמית. לע"נ - צדוק בן חביבה, ר' דוד בן שרה אהרון בן שירין, יונת הנון - ורד פרחיה בת בתיה שיר בת אסתר | להצלחת - מתפללי בית כנסת 'יביע אומר' הר גילה הי"ו

מורנו ורבנו הלכה למעשה

עפ"י גאון עוזנו ותפארתנו מרן הרב עובדיה יוסף צדוק"ל
ובנו הראשון לציון הרה"ג יצחק יוסף שליט"א

- המשך - ברכות הנהנין - א)** על דבר שאין גידולו מן הארץ, כגון בשר וגבינה וביצים וחלב, מברכים שהכל נהיה בדברו. ואם טעה ובירך על אחד מהם בורא פרי האדמה לא יצא. (חזו"ע).
- כמו כן כמהין ופטריות, שאינם יונקים מן האדמה, ברכתם שהכל. ואם טעה ובירך עליהם בורא פרי האדמה לא יצא. (ואפילו בזמנינו שמגדלים פטריות כשאר ירקות, ברכתן שהכל, כיון שעיקר יניקתן מן האויר. וכיעו"ש).
- ב)** הגומע ביצה רכה חיה, או ביצה שנתנוה במים חמים, מברך עליה שהכל נהיה בדברו, ואינו מברך עליה ברכה אחרונה, שיש אומרים שדין הביצה רכה כמשקים, ואין בה שיעור רביעיית, וספק ברכות להקל. אבל ביצה קשה ששלקה ואכלה, מברך עליה ברכה אחרונה בורא נפשות רבות, שדינה כאוכלים, ששיעורם בכזית.
- ג)** היין שראוי לברך עליו בורא פרי הגפן, צריך שיתברר לנו שהרוב יין, אם כי יש בו תערובת מים, אבל אם אין הרוב באמת "יין" אין מברכים עליו אלא שהכל. ויש להקפיד לקנות לקידוש ולהבדלה יין המוחזק שרובו יין. (שם עמוד קכ"ו).
- ד)** כל האוכלים והמשקים שאדם אוכל ושותה לרפואה, אם טעמם טוב והחיד נהנה מהם, מברך עליהם תחלה וסוף, (ועיין במה שכתב מורנו זיע"א בעמוד קכ"ט ד"ה ולא אחד וד"ק). ואם אין טעמם טוב, ובולעם על ידי מים, (ואינו צמא), אינו מברך.
- ה)** מאכל של איסור אפילו אינו אסור אלא מדרבנן, אין מברכין עליו לא בתחלה ולא בסוף. והאוכל מאכל איסור במקום סכנה, יש בו מחלוקת אם מברך עליו, וספק ברכות להקל.
- ו)** מעשה שבת שבישל ישראל בשבת לצורך חולה שיש בו סכנה, וכן גוי שבישל בשבת לחולה שאין בו סכנה, מברך עליו בין לפניו בין לאחריו.
- ז)** חולה האוכל ביום הכיפורים במקום סכנה, מברך עליו, בין לפניו בין לאחריו, ובברכת המזון יזכיר מעין המאורע ויאמר יעלה ויבא וכו' את יום הכפורים הזה ואת יום סליחת העון הזה.
- ח)** ריבה של חבושים שמרקחים אותם בסוכר, אף על פי שהם שחוקים ומרוסקים ביותר, ואין עליהם צורת החבושים, מברכים עליהם בורא פרי העץ. והוא הדין לריבת תפוחי עץ וכיוצא בזה.

המשך בדף אחרון.

טעמו וראו כי טוב ה'

כל יום בבית הכנסת, שחרית בשעה 06:00, מנחה - 20 דק' לפני שקיעה שיעור תורה ותפילת ערבית

ערבית נוספת בשעה 19:00 ולאחריה שיעור תורה יומי:

- יום א' - הרב גדעון מזרחי שליט"א - הלכה שולחן ערוך בשעה 21:00 ליקוטי מוהר"ן - עם הרב אהוד דהאן
- יום ב' - הרב גדעון מזרחי שליט"א - הלכה שולחן ערוך יום ג' - הרב ניתאי כדורי שליט"א - מוסר בשעה 20:30 גמרא מסכת תענית.
- יום ד' - הרב גדעון מזרחי שליט"א - הלכה שולחן ערוך בשעה 20:30 שיעור בקדושת המשפחה לנשואים יחד עם הרב יום ה' - הרב אהוד דהאן שליט"א - פרשת שבוע

עזר תורה של ישיבת פני א"י בשעה 21:00

חברי בית הכנסת 'יביע אומר' מקדמים בברכה את
הרב גלעד חיים שליט"א
המתארח עימנו בשבת - להלן זמני תפילות ושעורי התורה

יום שישי	יום שבת
16:07 שיר השירים	07:30 שחרית ודרשה הרב
16:27 מנחה	14:00 תהילים לילדים בבית הכנסת
קבלת שבת ודרשת הרב	14:30 שיעור תורה עם הרב בבית הכנסת
ערבית	15:30 מנחה וסעודה שלישיית בבית הכנסת
19:45 שיעור תורה	17:00 שיעור תורה
עם הרב בבית הכנסת	17:15 ערבית ולימוד תנא דבי אליהו

שבת שלום ומבורך

עֲנָה - "תְּרוּמַת יְהוּדִית"

ובצדק, אין לו אף פעם תחושה שמי שהוא חיב לו משהו, שכן מאמין הוא שמה שמגיע לו יקבל בכל אופן, ואין לו סבה להחניף או לשקר בשביל לקבל משהו, שכן מזונותיו של אדם, זיווג, וכל צרכיו קצובים לו, ואין אדם נוגע במיכן לחברו כמלא גימה, כך שאין לו גם לעולם תחושה שמישהו לקח לו משהו או שנבנה על חשבונו.

וכאשר חי האדם בעונה הנכונה ולא בשפלות השקרית, נפשו בריאה ויציבה, לא מתפעלת מחברה ומהסובבים אותה, אדם זה אמנם חי לו את חייו עם אנשים בפעל, אולם מצב רגע נפשו הוא כאלו ובודד הוא בעולם, לא מפריע לו כלום מהסובבים אותו מה יאמרו ומה יחשבו עליו, בעונה אמתית זו מקיים הוא דברי חז"ל (סנהדרין לז) שעל האדם לומר: "בשבילי נברא העולם" דהינו בתפקידי בעולם יש לי קשר ישיר ובלעדי השקף לי עם בורא עולם באופן פרטי, ולא אכפת לי מהזולתי.

כמוכן שאין מדה זו של העונה נקנית בנקל, דרוש לה עמל רב, אולם בעצם הידיעה והבהירות במשגי העונה, דהינו מה נדרש לרפוש לצורך מדה זו לקנותה בקנין נפשו של האדם - כבר בידיעה זו מתחזק האדם לעמד בפני סערות רוח הקמים עליו לעקרו משרשיו ולטלטלו באויר ללא משען ומשענה. שכן בידיעה זו בלבד, ואף שעדן טרם נעשתה קנין בנפשו, כבר נרצעת נפשו מטרור דעתה, ובפרט שבטבע הנפש להציל את עצמה מהסורפים אותה, כך שהנפש בעדן קזה של בלבול, מתחברת היא לידיעה הזו של העונה האמתית, ואדרבה, מצבה הסוער הוא "אתגר" שאין כמוהו להתחבר לידיעה זו, שכן אין כמו ידיעה זו שתרגיע ותתן לה מנוח, כך שדוקא מצבה הסוער של הנפש היא שתביא את האדם להתבונן במשגי העונה האמתית ובכך מלבד שיגיע ליעודו ותכליתו הנצחית, גם חייו כאן בעולם התלאות יהיו יחסית חיים שקטים ושלווים.

השפלות השלילית הינו שהאדם מתכחש למעלתו האמתית, מתעלם מהפחות שהבורא נסך בו, וחס בקרבו שאיננו מסגל לכלום, איננו מצלח לכלום, מאבד את בטחונו בעצמו, לא מדבר אליו המציאות שהנו בן מלכים, בן מלכו של עולם, וכי יש לו הזכות להתקרב לה', ה' אוהבו ומחבבו, ממתין לו לתפלות ולמעשיו הטובים, מכל מעלות אלו מתכחש הוא וחס שפלות טפשית ושקרית שאיננו שוה כלום, משוה עצמו תמיד לאחרים, וכשרואה לפי ראייתו שאינו משיג את השגיהם של אחרים, חש מקפח ומפלה לרעה, רואה את ההנהגה בעולם רעה, את האנשים רעים ואכזרים, ורק מסך שחר לנגד עיניו.

לעמת זאת הענו האמתי, יודע בברור שהנו מכבד, בן מלכים, תפלתו ומעשיו חשובים ורצויים לפני ה', חש זכות בכל מעשה טוב שהוא עושה, שמח בכל אשר בלחו לעשות, שכן תחושתו לא מגיע לי כלום, ובמילא כל השג הנו אצלו בגדר מתנה מבורא עולם, מכיר במתנות שנתן לו ה', חכמה דעת בריאות, פשרונות ושיהיו איזה שיהיו, אם חכמתו והצלחתו גדולה מודה לה' על אשר חננו, ומכיר בטובה שנתן לו ה', וגם כשחכמתו והצלחתו ברמה נמוכה, מכיר ומעריך את המתנות שחונן בהם, אינו מיחס את הצלחותיו וכשרונותיו לעצמו אלא מאמין שהמה מתנות שמים שנתנו לו בהתאם לתפקידו כאן עלי אדמות. אינו משוה עצמו לאחרים, יודע שהוא כבן יחיד אצל בורא עולם, וכי יש לו לבורא התפארות בו כמות שהוא, ויש לו תפקיד בעולם כפי חכו וכשרונותיו, וברור לו שאת תפקידו זה לא יוכל למלא שום אדם אחר רק הוא, אינו נפגע מאחרים, אינו מתחשב בלעגם ולגלוגם של אחרים, שכן יודע הוא שכלם מנהיגים ומשפיעים מהבורא, ואין לאף אחד שים פח מעצמו אלא כפי שחננו ה', מכיר שכל מה שיש לו זה מחסד ה' ולא שמגיע לו משהו בדיון

שלמה המלך אומר (משלי טז, יח) "לפני שבר גאו", דהינו לפני שבא לאדם שבר והשפלה, בהכרח שקודם לו גאווה וגסות רוח, והוא שמביאו לשבר ולשפלות.

הגאווה מובילה את האדם למדרונות משפילות בגוף בגפש ובממון. הגאווה הנה תכונה שרשית באדם, וכמעט כל פעולות האדם מובילות על פי מדה זו של הגאווה, ונזכיר כמה מהם.

מה יגידו...

ההתחשבות בסביבה, בחברה, במשפחה, בעבודה, מה יחשבו עלי, מה ידברו עלי, היא אהבב בעיניהם וכיוצא, תופסת מקום נרחב בלב האדם ועד כדי שובבה להתפתות לפעל פעלות שאינם רצויים ואינם ראויים, שכן הלחץ שנוחץ האדם פאשר קים חשש שיתחלל כבודו ומעמדו הוא לחץ שובנקל מכופף את האדם להכנע ולעשות פעלות שליליות ביותר, ולפחות לחוש תחושה מיסרת בגפשו למאד.

שכן פאשר חש האדם אזלת יד לפעל פעלות להציל את מעמדו וכבודו, נשבר הוא בקרבו, וחס שחשף עליו עולמו, ונפשו מתרסקת בתוכו, ומשברי הנפש קמים כים סוער להכות בו עד אבדן כל טעם בחייו.

יהפל נובע ממדת הגאווה.

אין כמו תורתנו הקדושה המובילה אותנו לבריאות הנפש ולציבותה בכל מקרה. התורה מלמדת אותנו שהנכון הוא לנהג במדת הענוה, וכך תפלתנו בכל יום: "ולמקללי נפשי תדום, ונפשי כעפר לכל תהיה", פאשר נוהג האדם במדת הענוה, ותחושתו האמתית היא: לא מגיע לי כלום...!!! לא מגיע לי כבוד... לא מגיע לי מעמד ומשהו... וכיוצא, לעולם לא ישבר אדם זה מכלום.

חשוב לדעת, הענוה הבריאה והנכונה אינה השפלות השלילית והטפשית, ונבאר את ההבדל ביניהן.

נהגות לשבת - הרב חיים רבי

חובתנו לעזור לעם ישראל גם להמנע מחלול שבת וגם לקיים שמירת שבת קודש בהידור רב עד כמה שאפשר. ועיין משנה ברורה (ר"ס רמט) שיש להקדים ביאתו לביתו בעוד היום גדול, כדי שיוכל להכין צרכי שבת. וכל זה סיעתא להנ"ל, שצריך לעשות תחבולות עד כמה שאפשר למען קדושת השבת.

לפעמים מתקשרים לחכם בערב שבת קודש בשעות לחוצות מאוד, עבור שלום בית בין בני הזוג. כמוכן שזה דחוף ביותר, ודאי שהחכם יעזור ויסייע וירבה שלום ביניהם. אבל כשזה לא דחוף לאותה שעה, כמו למשל רישום ילדים לתלמוד תורה, או בנות לסמינר, איפה הכי טוב, וכן מתח מסוים בין כלה וחמותה כשזה לא דחוף לערב שבת קודש, יש להימנע. אבל מותר להתקשר בין שתי חברות, לשאול על תבשיל מסוים, או מיני מאפה לכבוד שבת קודש.

ועיקר המטרה של ערב שבת קודש לעשות הכנה נפשית לעלייה רוחנית בשבת קודש. ואם יש לחץ מיותר בערב שבת זה בא על חשבון הרוחניות של שבת קודש וחבל. כל עיכוב, בלבול, קושי מסוים, כאשר מגיע דוקא בערב שבת קודש בשעה הלחוצה ביותר, יש להאמין באמונה שלימה שזה נסיון מהשמים. ואשריו מי שזוכה להיות בעל אמונה באותה שעה ולהבין שזה שליח מה' יתברך ומקבל כוחות מעל הטבע מהשמים להתגבר על הבעיה. וכך חשב הלל הזקן עם אותו טרדן בשאלותיו המצחיקות, שהשיב לו הלל בשלוח ובשקט נפשי גמור כאילו שאין לו בעולמו אלא את אותו טרדן (עיין שבת לא).

'שטן של יום שישי'

אין להתקשר לשכנים, לחברים וכיוצא בהם בערב שבת קודש על כל מיני שאלות ובעיות ודברים שאינם הכרחיים לאותה שעה.

כידוע, ערב שבת קודש הוא זמן לחוץ מאוד, ובפרט במשפחות ברוכות ילדים, או במשפחה שבני הזוג עובדים גם ביום הששי. וכל שיחת טלפון שיש בה מאריך טירחא, וכן סתם שיחה שאינה מהענין הצריך במיוחד לערב שבת קודש, מאד מפריע. ולפעמים משפיע על שלום הבית, כאשר האשה חייבת להתייחס בטלפון לחברה או שכנה, ובעלה ממתין לה עבור צרכי שבת הדחופים וטורח בעיצומו של יום הששי, ויכול להיות מתח בבית בשל כך. וכיוצא בזה יש להיזהר מאד שלא לבשר בשורה שאינה טובה בערב שבת קודש לאחרים, גם אם זה קשור אליו. אם אין תועלת מעשית כלל או עזרה וסיוע למצב הקיים, יש לשתוק. ובזה מסייע בידם שיעבירו את השבת בשמחה ובקדושה וטהרה. ואף אם הבעל שמע כבר מהבשורה הקשה, ועדיין בני משפחתו אינם יודעים מאומה, רצוי מאד שלא לספר להם ולא לקלקל להם את קדושת השבת. ועיין יורה דעה (ס"ס תב) שאפילו מי שמת לו מת ולא נודע לו, אין חובה שיאמרו לו. ועל זה נאמר "מוציא דיבה הוא כסיל" (משלי י, יח. ועיין פסחים ג).

והמעשה מפורסם עם שני בניו של רבי מאיר שמתו בשבת קודש, ואשתו הצדקת לא סיפרה לו עד מוצאי שבת קודש (ילקוט שמעוני משלי לא).

חייב אדם לקבוע זמן ללימוד תורה כל יום שיעור תורה ביביע אומר

מוקדש להצלחת כל חיילי עם ישראל ומגיני הארץ לרפואת הפצועים והחזרת השבויים

'משמעות רוחנית לזמן'

"ואברהם זקן בא בימים וה' ברך את אברהם בכל".
 לכאורה יש פאן כפילות. זמן משמעותו בא בימים?
 ועוד, לכאורה היה צריך לומר קדם שה' ברך את אברהם בכל ורק אחר כך
 שהוא זקן?
 ויש לבאר על פי הגמרא בקדושין לב: "רבי יוסי הגלילי אומר: אין זמן אלא
 מי שקנה חכמה".
 ומבאר רש"י שהמלה "זקן" היא נוטריקון של "זה שקנה חכמה".
 ולפי זה המלה זקן באה ללמדנו שאברהם אבינו למד תורה. ובא בימים
 ללמדנו שהיה בגיל מבוגר.
 ולפי זה נבאר כי מחמת שלמד תורה, נתן לכתב שהתברך בכל.
 כפי שמופיע בגמרא שם בדרף פב עמוד ב: "תניא רבי נהוראי אומר: מניח
 אני כל אמונות שבועולם ואיני מלמד את בני אלא תורה. שכל אמונות
 שבועולם אין עומדת לו אלא בימי ילדותו. אבל בימי זקנותו הרי הוא מטל
 ברעב. אבל תורה אינה פן עומדת לו לאדם בעת ילדותו ונותנת לו אחרית
 ותקנה בעת זקנותו. בעת ילדותו מהו אומר (ישעיהו מ, לא) וקול ה' יחליפו
 לח יעלו אבר פגשורים. בזקנותו מהו אומר (תהלים צב, טו) עוד ונבון
 בשיבה דשנים ורעננים יהיו".
 זאת אומרת כי אם אברהם אבינו לא היה לומד תורה, היה מבזבז ומבלה את
 אחרית ימיו פאותם זקנים שאין משמעות לחייהם. על כך לא נתן להגיד
 שהתברך בכל.

שבת שלום ומברך
 ליעוץ ניתן להתקשר 0523898468.

חושן משפט- הרב יצחק פריי

'משולחן בית הדין'

אמנם גם לפי המקילים להשתמש בכסף מעשר לכל מצוה, אסור לשלם
 חובות בכסף מעשר ואסור לקנות דבר שנצרך לו מכסף מעשר (פורע חובו
 ממעות מעשר).
 לפיכך, אם קניית המפות היא סוג של חיוב, אין לקנותן מכסף מעשר.
 ואף אם אינן חיוב, אין לאדם להשתמש בכסף מעשר לעצמו. (אך החליף
 מעשר עם חברו מותר).
 הפתרון הטוב ביותר במקרה זה הוא לקנות מלכתחילה את המפות עבור
 גמ"ח, ואז להשתמש בהן שימוש אישי כמו כל אחד אחר שהיה שואל מן
 הגמ"ח.
 ובאופן זה, לפי המתיר להשתמש בכסף מעשר לכל דבר מצוה, מותר.

שאלה: אני עורכת בר מצוה לבניי התאומים, לשם כך אני מעוניינת במפות
 מיוחדות שמחירן גבוה מאוד.
 האם מותר לי לקנות את המפות בכסף מעשר? ומה הדין אם אשאילן אחר
 כך לאחרים כגמ"ח?
תשובה: נושא זה טומן בחובו שאלה עקרונית האם ניתן להשתמש בכספי
 מעשר לכל מצוה.
 נושא זה נתון במחלוקת ונידון כבר בעבר.
 למרות המנהג הנפוץ להתיר להשתמש בכסף מעשר לכל מצוה, אין הדבר
 מוסכם על כולם.
 בודאי במקרה בו המצוה תיעשה גם ללא כסף המעשר.

חיזוק לנשמה

'מתנה מהלב'

"תן לנו חמישה סלעים של כסף ונעלה לך אותה לירושלים, ובלבד שאף
 אתה תושיט יד לעזרה" השיבו.
 נתן רבי חנינא את ידו עימם ונמצאו ברגע בירושלים.
 ביקש לתת להם את כספם והחמישה נעלמו כלא היו.
 נכנסו ללשכת הגזית היכן שהסנהדרין נמצאים וסיפר להם את המקרה.
 השיבו לו: "כנראה שאלו מלאכי השרת שסייעו בידך..." (מדרש רבה קהלת)
 כולנו רוצים לתת לקב"ה את הלב שלנו אך לעיתים הלב שלנו הוא כמו "אבן
 גדולה וכבדה" יש לנו קושי להזיז אותה ולהעלות אותה אל הבורא.
 המעשים שלנו כבדים, הרצון שלנו מתמעט, הלב שלנו מחפש את תאוותיו
 ולא את רצון הבורא.
 עלינו ל"סותת את האבן" - את הלב שלנו, להעלים את הדברים המפריעים
 לנו בעבודת הבורא. כל אחד יודע מהם הדברים המעכבים אותו בדרך
 ל"ירושלים" - אל הבורא.
 ברגע שתתחיל ל"סותת" את הלב שלך תקבל סיוע מהבורא, תקבל דחיפה אל
 המקום אליו אתה מכוון.
 אדם הרוצה להשתנות יקבל מיד סיוע, אך לא די בכך, בורא עולם רוצה את
 ה"יד" שלך, את הרצון האמיתי שלך להשתנות.
 הכל תלוי בך, טהר עצמך מהדברים המכבידים עליך, עשה צעד, ותקבל סיוע
 שיוביל אותך עד... "ירושלים"...

באחד הימים ראה רבי חנינא בן דוסא שבני עירו מעלים נדרים ונדבות
 לירושלים. אמר לעצמו: "כולם מעלים נדרים ונדבות לירושלים ואני אני
 מעלה דבר"...
 יצא רבי חנינא מחוץ לעירו וראה אבן גדולה ויפה. חזר אל ביתו, לקח עימו
 כלי עבודה וחזר אל האבן הגדולה. סיתתה מכל כיוון, שבר מצד אחד, עיצב
 מצד שני, מירק אותה ואמר: "אני נודר להעלות אותה לירושלים ולהביא
 אותה תשורה לבורא, אומנם כסף אין לי כדי להביא פרים ואיילים, אך לפסל
 אבנים אני יודע"...
 ניסה להרים את האבן, אך האבן כבדה מאד, הלך אל העיר לשכור פועלים
 שיסייעו בידו. נזדמנו לו חמישה אנשים. אמר להם: "תוכלו להעלות לי את
 האבן הזו לירושלים?"
 "תן לנו חמישה סלעים של כסף ואנו מעלים אותה לירושלים" השיבו.
 חיפש רבי חנינא חמישה סלעי כסף אך לא מצא באמתחתו מאומה והאנשים
 הלכו לדרכם.
 כעבור מספר שעות החליט רבי חנינא ללוות את הסכום. לווה מספר סלעי
 כסף וחיפש אנשים שיסייעו לו.
 באותה העת זימן לו הקב"ה חמישה מלאכים בדמות אנשים. שאלם רבי
 חנינא: "אתם יכולים להעלות לי את האבן לירושלים?"

רונן קרתא

פתרון לחידה משבוע שעבר:

1. מדוע " גדולה הכנסת אורחים יותר מקבלת פני השכינה " (שבת קכ"ז)? **תשובה**- כי הקבלת פני השכינה פעם אחת בחודש (ראה בברכת הלבנה) ואילו הכנסת אורחים כל הזמן
2. מדוע היה צורך ב 3 מלאכים לאברהם ומה היתה שליחותם? **תשובה**- א. היות ואין מלאך אחד עושה 2 שליחויות ב. לבשר לשרה, לרפא את אברהם ולהפוך את סדום.
3. א. מה שם אשתו של לוט לפי המדרש? ב. מדוע נהפכה לנציב מלח? (רש"י) **תשובה**- א. עידי (פרקי דרבי אליעזר כ"ה ב. עונש מידה כנגד מידה: במלח חטאה ובמלח לקתה(היא ביקשה מלח מהשכנות כדי לרמוז להם שבאו לביתה אורחים).
4. "לך לך אל ארץ המוריה". ציין 2 משמעויות לשם מוריה? (רש"י) **תשובה**- א. מקום ממנו יוצאת הוראה לישראל. ב. על שם מור= מין בושם שהיה בקטורת.
5. "ויטע אברהם אשל בבאר שבע". ציין 3 פירושים למילה אשל. (עין סוטה י. **תשובה**- א. פרס ב. פונדק. ג. אשל=ראשי תיבות: אכילה שתייה לינה (או לוויה).

חידה

1. מה משמעות השם: " מערת המכפלה?"
2. אליעזר פגש את רבקה על עין המים. מי עוד בתורה פגש את אשתו על יד הבאר
3. ציין כמה סיבות למספר 4 בשם: "קרית ארבע". (לפי מדרש רבה)
4. שלוש מקומות נקנו ע"י אבותינו בכסף מלא כדי למנוע פתחון פה מאמונת העולם. מה הם? (מדרש בראשית רבה)
5. מנין למדים שיצחק תיקן תפילת מנחה?

חברי הקהילה שואלים

אדם שיכול להיות ער בנקודת חצות הלילה ובפרט בשעות החורף שחצות לילה מוקדם, האם עדיף שיקרא תהילים על עם ישראל או שיאמר תיקון חצות לבקש על הגאולה, ומה המטרה באמירת תיקון חצות?

חובה קדושה עלינו בכל יום ובכל לילה לבקש את מלכות ה' בעולם, לבקש מה' יתברך על הגאולה, ולהשתדל בכל מה שאפשר לקרב את הגאולה כי זה העיקר והתכלית שאדם צריך לרצות, בפרט בעת שהיא צער לעם ישראל, חובה לדעת שה' יתברך נמצא בלב כל אחד ואחד ומרגיש הכאב של כל אחד ואחד, כל מי שנמצא ח'ו בפחד או בצער או בכאב, ה' יתברך הטוב והגדול נמצא איתו ביחד, אבל גם כואב איתו ביחד.

במדרש שמות רבה (פרשה ב') דורשים על מה שקרא הקב"ה לעם ישראל "תמת" - א"ר ינאי מה התאומים הללו אם אחד מהם כואב ראשו גם התאום מרגיש כן, כך אמר הקדוש ברוך הוא כביכול (תהלים צא) עמו אנכי בצרה, ואומר (ישעיה ס"ג) בכל צרתם לו צר, א"ל הקדוש ברוך הוא למשה אין אתה מרגיש שאני שרוי בצער, כשם שישאל שרוי בצער, ראייה לדבר ממקום שאני מדבר עמך מתוך הקוצים כביכול אני שותף בצערך.

ופסק בשלחן ערוך אורח חיים (סימן א' הלכה ג') "ראוי לכל ירא שמים שיהא מיצר ודואג על חורבן בית המקדש" והוא מקיצור פסקי הרא"ש מסכת ברכות פרק א' שכתב "ראוי לכל ירא שמים שיהא מיצר ודואג בסוף כל אשמורה משלש אשמורות של לילה ולשפוך תחנה על חורבן בהמ"ק כמה שנא' קומי רוני בלילה לראש אשמורות". כי האדם הירא את ה' מרגיש בצער השכינה ועושה מה שאפשר בשביל לפדות את השכינה הקדושה מהגלות, ולא מסתכל על עצמו אלא העיקר בשבילו טובת ה' יתברך ביראה ואהבה.

ובבן איש חי הביא סדר תיקון חצות וז"ל "זהו סדר אמירת תיקון חצות ע"פ דברי רבינו הארי"ז ז"ל, תשב בתחלת תיקון רחל אצל הפתח סמוך למזוזה, וטוב שיהיה הפתח של החדר שאתה אומר בו פתוח אם אין שם קרירות, וקודם שתאמר תיקון רחל תפרוש מטפחת או בגד אחר קל על הקרקע כדי שיעור מושבך, דאין לישב על הקרקע ממש, ותסיר מנעליך ותשב שם יחף, ותכסה ראשך בגלימה או בגד אחר, ותקח אפר מקלה ותשים במקום הנחת תפילין ש"ר, ותכוף ראשך ותחבק פניך בקרקע ממש, ותכוון בזה להצטער על שריפת התורה שנעשית אפר, גם תכווין להצטער שבעוה"ר משחרב בהמ"ק נמסרו סודות התורה ורזיה לחיצונים שזה נקרא

דקות, יכל כבר להבנות, הכל כפי העניין של תרועה ממש.

ולזה אפשר להגיע על ידי שמתבוננים בגדולת ה' ובגדולת עבדיו הצדיקים נ"ע, שמכח זה נוכל לבקש את בית המקדש בכל הכוח והתעצומות שבעולם, ובכל החיות ובכל השמחה, עד שנגיע ממש לשיר לפני ה' בכל הכוח בכל השמחה ובחיות.

ואז אפילו הגויים יתקנאו, איך אנחנו מבקשים את הבית של המלך שלנו, ולא יהיה קטרוג שיגידו שהגויים יושבים במשחקים שלהם, ושמהים ושרים על תנועת הכדור בשער, וצווחים ומשוררים על הנצחון. ומהמשחקים שלהם צריכים להתבונן כמה אנחנו צריכים לשיר בשביל בית המקדש, ולבקש אותו בכל הכח ובכל העוצמה שבעולם.

בית המקדש יבנה מהלבבות של עם ישראל, כלומר מהכיסופים והרצונות שלהם, על כל אבן בבית המקדש יהיה את הלב של כל יהודי ויהודי, וככל שיתרבו הלבבות לבקש בית המקדש, על ידי זה יתרבו עוד אבנים הנצרכים לבנין בית המקדש, והעיקוב של בית המקדש הוא מחמת שאין מספיק לבבות שמבקשים את בית המקדש, וח"ו שמבקשים מה' יתברך הכל ולא מבקשים בית המקדש.

גם תיקון חצות המועיל ביותר, הוא תפילה על בית המקדש בחיות ובהתלהבות, שזו תפילה אמיתית של דרישה וביקוש מתוך כיסופים לבית של המלך הגדול, כמו שאמר דוד המלך "מה יְדִידוֹת מְשַׁקְנֹתֶיךָ ה' צְבָאוֹת. נִקְסְפָה וְגַם פָּלְתָה נִפְשִׁי לַחֲצֵרוֹת ה' לְבִי וּבְשָׁרֵי יַרְגְּנִי אֶל אֵל הַי (תהלים פד).

אפילו בקשה פשוטה שמבקשים מאדם פשוט צריכה להיות בשמחה, אם אדם יגש לחבירו עם פטיש ויאמר לו לך תבנה לי סוכה, בודאי שהדברים לא יכנסו בלבו, זו בקשה של עלבון, ואם היה ניגש אליו בשמחה ומבקש האם אתה יכול לבנות לנו סוכה, נשב בה ביחד ונשמח בכל ימי החג, כך הדברים יתקבלו על לבו. וכל שכן לגבי בית המקדש שזה הבית שכל השמחות משתלשלין ממנו שצריך לבקש אותו בשמחה.

ולכן אומר הרב כל מי שכואב לו על צער השכינה, ועושה תיקון חצות ומתפלל על כך, זוכה לקרבת ה', שמיד השכינה רואה אותו ומאירה לו, וכשהוא נכנס לירושלים או לכותל, השכינה מכירה בו, ורואה בו בן שלה, שחושב עליה, והוא קרוב אצלה מאד, ואפילו לא יכול לומר תיקון חצות במלואו, יאמר המזמור על נהרות בבל ויבקש מה' יתברך אתה תקום תרחם ציון כי עת לחננה כי בא מועד.

ולכן תתחיל בעוה"ר, ואז תתחיל לומר "על נהרות בבל" ותכוון לבכות במזמור זה על חרבן בהמ"ק, ואח"כ "מזמור לאסף" ותכוון לבכות בזה על הריגת הצדיקים, ואח"כ "זכור ה' מה היה" עד הסוף, ותכפול פסוק "השיבינו", ואח"כ פסוקים "הבט וכו' אתה וכו' למה וכו' למצער וכו' ועתה וכו' אל תקצוף וכו' ערי וכו' העל אלה וכו'", ולא תאמר פסוקים יותר מזה, ואח"כ פסוקי נחמה "על חומותיך וכו' ואל תתנו דמי לו וכו' נשבע ה' וכו' כי מאספיו וכו' אתה תקום תרחם ציון וכו' כי רצו עבדיך וכו' בונה ירושלים וכו'", והרי נשלם תיקון רחל וכו'.

אמנם יש מי שקשה עליו הדבר ואומר מי יראנו דרך טוב לעשות איזה דבר לכבוד ה', לקרב את הגאולה, ולמדנו שתיקון חצות חשוב יותר מאמירת סליחות ואפילו בחודש אלול, ויותר מתפילה בנץ החמה, ומכל מקום רבים קשה עליהם הדבר, ונשאר תיקון חצות לחסידים ואנשי מעשה, וגם יש מי שאומר וליבו לא עימו ולא מרגיש צער וכאב ולכן צריך להתעורר בזה הרבה.

וזכיתי לראות מן הכתב דברים שנשמעו על פה מפי הגאון הינוקא שליט"א, מימי נעוריו והדברים חודרים חדרי לב ומביאים התעוררות גדולה להבין בכלל תפקידנו בעולם, וזה עיקר דבריו הקדושים: "מה שלא באה הגאולה השלימה בפועל, הוא מחמת שאין רצונות וכיסופים לבניית הבית הגדול, וכשיגיע בשמים הסך של כיסופים ורצונות לבית ה', על ידי זה יהיה עניין גאולה שלימה בפועל.

בית המקדש לא יכול להבנות בלי שדורשים ומבקשים אחריו, ולבקש אותו בתרועה, כמו שכתוב "בְּחִצְצֹרוֹת קוֹל שׁוֹפָר הָרִיעוּ לְפָנַי הַפְּלִיָּה" (תהלים צח, ו), וגם הבנין של בית המקדש צריך להיות בתרועת שמחה.

ולכן התפילות על בית המקדש צריכים להיות בשמחה גדולה, לבקש את בית המקדש מתוך שמחה וחיות, ועל ידי זה הוא יבנה.

והטעם לזה, כי בית המקדש זה נצחון של מלכות של הקדושה, והנצחון מגיע על ידי ביקוש בשמחה ובתרועה גדולה, ולכן הביקוש של בית המקדש צריך להיות כמו כל דבר שמבקשים בכל השמחה ובכל התעצומות.

כמו שהיו עושים במלחמות של גבורה וכח שהיו מריעים ומנצחים, וכן עשה יהושע (יהושע פרק ו, כ) "וַיִּרְעוּ הָעָם תְּרוּעָה גְדוֹלָה וַתִּפֹּל הַחוֹמָה תִּחְתְּיָהּ", וכמו שעושים היום בנצחון של משחקים, שמרבים עוצמה בקולות ושאגות, ומהללים ומשבחים את השחקן, עד שמגיעים לניצחון, אילו היינו מבקשים את בית המקדש כך אפילו רק בכמה

ולכן לכתחילה מי שהובא לפניו מרק ירקות עם הירקות שנתבשלו עמו, יברך על הירקות בורא פרי האדמה, ויפטור את המרק. ואם שותה את המרק בלבד, לכתחילה יברך עליו שהכל, ובדיעבד אם בירך עליו בורא פרי האדמה, יצא.

מרק ירקות שנתבשלו עם בשר, מברך על "הירקות" בורא פרי אדמה, אף על פי שקבלו טעם הבשר, וכנ"ל.

ואם מרק הירקות נתבשל עם בשר, לכל הדעות ברכת "המרק" שהכל, שהבשר עיקר.

'המשך מורנו ורבנו הלכה למעשה' ברכת ירקות ומרק

מרק ירקות שנתבשלו בו הירקות, יש אומרים שברכתו בורא פרי האדמה, ואפילו שותה אותו לבדו בלא הירקות. ויש אומרים שברכתו שהכל נהיה בדברו. ואף על פי שהעיקר כסברא ראשונה, מכל מקום טוב לחוש לדעת החולקים ולברך עליו שהכל. ולכל הדעות אם בירך על הירקות בורא פרי האדמה כדת, פטר בזה את המרק, ואין צריך לברך עליו.